

Posudek na habilitační práci

Hyperandrogenní stavy u žen ve fertlím věku

MUDr. Michael Fanta, Ph.D.

1. lékařská fakulta

Univerzita Karlova v Praze

Autor předkládá práci, která má 49 stran, obsahuje 5 hlavních kapitol s dalšími podkapitolami, 7 stran literárních odkazů a 4 strany názvů publikací autora se vztahem k tématu habilitační práce.

Autor podává ucelený přehled současných poznatků o hyperandrogenních stavech u žen ve fertlím věku a doplňuje ho vlastními výsledky studia méně častých hyperandrogenních stavů, která nebyla v našem písemnictví takto dosud zpracována.

Hyperandrogenní stavy představují u žen ve fertlím věku jednu z nejčastějších endokrinopatií a jejich závažnost podtrhuje souvislost s metabolickými komplikacemi. Nejvíce pozornosti je v této oblasti obecně věnováno syndromu polycystických ovarií. Autor zaměřil svou pozornost i na méně časté příčiny nadprodukce androgenů a v tomto směru cenným způsobem přispěl k obohacení poznatků v této oblasti.

Habilitační práce má fundovaný teoretický úvod, ve kterém autor přehledně podává problematiku fyziologie a metabolismu androgenů u žen ve fertlím věku. V následující kapitole se souhrnně věnuje klinickým projevům a klinické a laboratorní diagnostice hyperandrogenismu a využití zobrazovacích metod a diferenciální diagnostice příčin hyperandrogenních stavů. V následujících kapitolách zpracovává jednotlivé hyperandrogenní stavy a k jejich obecným charakteristikám připojuje i výsledky vlastních studií. Kapitoly jsou zpracovány s přehledem, kriticky a s adekvátními citacemi.

Z vlastních prací autora byly přijaty ve světovém písemnictví s příznivým ohlasem práce zaměřené na studium prevalence neklasické formy kongenitální adrenální hyperplazie u střeoevropské populace a studie léčby hyperandrogenního stavu u těchto pacientek kombinovanou hormonální kontracepcí. Tyto práce patřily k prvním studiím tohoto druhu ve

světovém písemnictví. Zhodnocení výskytu této formy hyperandrogenismu, klinických, laboratorních a diagnostických parametrů těchto pacientek a srovnání s jinými formami hyperandrogenismu a prioritou v léčebném přístupu je cenným přínosem autora.

V kapitole zaměřené na androgen secernující tumory autor popisuje velmi vzácně se vyskytující nádory, kterým dosud v našem písemnictví nebyla věnována větší pozornost. Autor předává cenné zkušenosti z obtížné diagnostiky a léčby těchto tumorů, které představují u ovariálních tumorů často diagnostický problém a často jsou diagnostikovány se značnou latencí.

Celý text je v českém jazyce a je psaný pečlivě dobře srozumitelnou formou. Ojedinele jsou přítomny překlepy a v jednom případě přepis na str. 48, kde místo cirkulující protilátky pro androgennímu receptoru má být "proti inzulinovému receptoru".

K jednotlivým kapitolám práce mám následující poznámky, dotazy a náměty k diskusi:

1. Diagnoza syndromu PCO je nyní založena na různých kriteriích, která vznikla konsenzuálně a částečně se vzájemně liší. Jsou vám známy nějaké nové studie založené na moderních biochemických nebo genetických kriteriích, která by umožnila lépe definovat pacientky se syndromem PCO a zpřesnit diagnostiku syndromu PCO a lépe diferencovat podskupiny těchto pacientek, které zatím tvoří nesourodou skupinu? Například ve vztahu k riziku metabolických komplikací, tumorů apod.

2. U NCAH i PCOS je velmi významný rozdíl v některých klin. charakteristikách vašeho a Azzizova souboru - zejména ve výskytu obezity (0 a 11% vs 50 a 60%) a hirsutismu (40-50% vs 70%). Byly i rozdíly v laborat. parametrech - DHEAS a SHBG. Čím si vysvětlujete markantní rozdíly mezi soubory? Kromě obeznější americké populace neuplatňují se nějaká selekční kritéria při diagnostice pacientek?

3. Je známo, zda u androgen secernujících ovariálních tumorů zvyšuje latence v diagnostice tumoru riziko maligního průběhu?

Souhrn:

Předložená habilitační práce je dokladem mohaletého hlubokého zájmu o uvedenou problematiku a významných výsledků autora v dané problematice.

Dr. Fanta je autorem nebo spoluautorem celkem 39 impaktovaných a indexovaných publikací, z toho 16 impaktovaných (5x první autor), spoluautorem 1 monografie a autorem 11 kapitol v monografiích, autorem 1 skript a dalších publikací. O významu publikovaných

prací svědčí jejich vysoká citovanost - citováno je 19 prací - celkem 566krát. H index Dr. Fanty ve WOS je 9. Je nutné též ocenit, že tyto práce vznikaly na tuzemském pracovišti.

Předložená práce podává výsledky srozumitelnou formou, což je jedním z významných atributů dobré pedagogické činnosti.

Závěrečné hodnocení:

Celkově hodnotím výsledky vědecké práce i předloženou habilitační práci Dr. Fanty vysoce kladně. V plném rozsahu splňuje kriteria kladená na habilitační práci a je dokladem vysoké vědecké a pedagogické úrovně autora. Doporučuji práci přijmout k obhajobě v předložené formě a na jejím základě doporučuji udělit Dr. M. Fantovi akademický titul docent.

V Praze dne 11.1.2020

prof. MUDr. Václav Hána, CSc.